

Az egyszeri gyerek

Mikor én olyan suhanc gyerek voltam, egyszer mondja az édesapám, hogy fogjak be két ökröt, menjek az erdőre fáért. Befogom a két ökröt, elindulok az erdőre. Csak megyek, csak megyek az ökör előtt, de igen nagy volt a sár, egyszer beleragadt a fél csizmám, mezítláb maradtam. Húznám ki a csizmám a sárból, de biz az nem jött. Mit csináljak, mit csináljak? Hazaszaladtam egy emelőrúdert, azzal kifeszegtettem a csizmámat a sárból. De míg az emelőrúdert jártam, úgy elment a két ökör a szekérral, hogy se híre, se nyoma nem volt. Most már mitévő legyek? Ha hazamegyek, megnyúz az édesapám; kaptam magam, bementem Váradra, beállottam szürszabóinasnak. A gazdám adott egy rongyos darócot, azt a nyakamba gabalyítottam, olyan úr voltam, hogy...

Másnap reggel azt mondja a gazdám: "Fogd fel azt a kosarat, öcsém, menjünk a piacra, vegyünk borsót ebédre." Kimentünk a piacra, meg is vettünk mindent, de borsót mégis elfelejtettünk venni. Mikor hazaérünk, észreveszi a gazdám, hogy nincs borsó. Mindjárt mondja nekem: "Eredj vissza, fiam, a piacra, elfelejtettünk borsót venni, végy te." Vissza is mentem én, vettem is borsót, de nem találtam vele haza. Csak keresem, csak keresem a házunkat, egyszer rám esteledik. No, most már mit csináljak, hol háljak? Egyszer meglátok egy kis világot egy ház ablakában; bementem a házba. Odabent egy vénasszony főzött pulickát egy akkora fazékban, hogy három üst se tenne ki rajta. Én is éhes voltam, mondom az asszonynak: "Nénémasszony, adjon kelmed egy kis kását." Az asszony mindjárt elibem tett egy tál gölödényt, úgy jóllaktam töltött káposztával, hogy még most is tele van a hasam korpaciberével.

Amint jóllaktam, lefeküdtem a kuckóba, behúztam magam a darócomba. Egyszer jön haza a gazda nagy részegen a korcsmából, az asszony kitálalja neki a pulickát. Az ember meglát engem a kuckóban, hí, hogy menjek, egyem velem; én már jól voltam lakva, nem akartam menni, de rám rezzentett, hogy majd így meg amúgy, csak ne egyem! Az asztalhoz ültem hát, de biz énbelém nem fért egy falat se, be volt kötve a szűröm ujja, mind abba eresztettem a pulickát.

Mikor jóllakott az ember, felugrott, elkezdett táncolni, engem is megfogott, hogy táncoljak vele. Táncoltunk, táncoltunk, egyszer kiódzott a darócom ujja, elkezdett potyogni belőle a pulicka. Az ember azt gondolta, hogy mást potyogtatok, felkapott egy botot. "Phú ilyen, olyan adta disznója, hát te mit csinálsz? Kitakarodj mindjárt!" Jó, hogy el tudtam szaladni, mert nagyon végighegedült volna a hátamon.

Szaladtam, szaladtam, egyszer egy malomházhoz értem. Kaptam magam, belefeküdtem a garatba. Amint ott fekszem, egyszer odajön három tolvaj egy lopott birkával, ott megnyúzzák, elkezdenek tanakodni, hogy hová tegyék a bélit, hogy rá ne akadjanak. Az egyik azt találta ki, hogy a garatba kellene lökni; mindjárt oda is hozta a garathoz. Én is megijedtem, hogy rám veti, elkiáltottam magam: "Rám ne lökje kend azt a böndöt." Erre a három tolvaj megijedt, elszaladt; mind otthagyták a sok birkahúst. A lármára a molnármester is felébredt, kijött, megdicsért, hogy elijesztettem a tolvajokat: "No, öcsém, te derék gyerek vagy, nem állnál be hozzám inasnak?" "Biz én beállok" - mondom, be is állottam mindjárt. A gazdám adott fölöstökömrre egy tojást; de bicskám nem volt, ideadta a szép csillagos nyelvű bicskáját is, hogy egyem velem. Eszegettem, eszegettem a tojást, egyszer beleejtettem a csillagos nyelvű bicskát. Most már hogy vegyem ki? Volt ott egy tizenhat öles lajtorja, azt beleeresztettem, de

még az sem érte el a fenekét, nem tudtam kivenni a bicskát. Megijedtem, hogy megver a molnár gazdám a szép bicskáért, elfutottam innen is.

Nyargaltam hegyen-völgyön, árkon-bokron keresztül, egyszer egy kis házhoz értem. Próbáltam bemenni az ajtaján, ahogy sem fértem be, még búva sem, próbáltam az ablakán, állva is könnyen bementem. Odabent éppen lakodalmoztak, állott a lagzi ugyancsak, volt dínomdánom, lé meg lé elég volt, Duna, Tisza zsákba volt.

Alighogy beléptem, mindjárt elibem állottak, hogy menjek a patikába jóféle sáfrányért. "Biz én nem megyek" - Ott volt ez^[1] is, mindjárt fülön fogtam. "Eredj, öcsém, a patikába jóféle sáfrányért; itt van egy számár, ülj rá, de meg ne sarkantyúzd, mert acélkörme tüzet ad, taplóhasán végigfut, szalmadereka meggyullad, hólyagfeje kicsattan, mindjárt ló nélkül maradsz."

Felült hát a számárra; míg ment, lassan ment, de jövet megsarkantyúzta, acélkörme tüzet adott, taplóhasán végigfutott, szalmadereka meggyulladt, hólyagfeje kicsattant, mindjárt ló nélkül maradtam.

Erre mind elhányta a sáfrányt, bejött a lakodalomba, ugyancsak elkezdte táncoltatni a szalmaderekú kisasszonyokat. A sarokban volt egy nagy sárga leves zsák; én váltig mondtam a fiúnak: "Ne táncoltasd olyan nagyon azokat a szalmaderekú kisasszonyokat, mert a zabtaréjú sárgaréz sarkantyúddal majd kirúgod a sárga leves zsákot." De ő nem hallgatott rá, csak forgatta, csak ugratta őket, egyszer aztán csakugyan kirúgta a zsákot. No iszen volt drága multság! - a sárga lé a számárnak körmig se ért, ezt meg majd elnyelte, majd belefűlt. Bele is fulladt volna, de én felszaladtam a padlásra, egy kopó ott sütötte-főzte a húst, azt oldalba ütöttem, mindjárt fiadzott egy kétágú vashorgot, azt az orrába akasztottam, úgy hoztam ki. Aki nem hiszi, megnézheti, még most is ott van az orrán a két lyuk, a horog helye.